

Konspekt dla klas V –VI szkoły podstawowej

TEMAT:

Niewidoma, która otwierała oczy widzącym

1. CELE LEKCJI – WYMAGANIA OGÓLNE

- Rozwijanie zainteresowania postacią Matki Elżbiety Róży Czackiej
- Ukazanie uczniom niewidomej Matki Czackiej, która wypełniona światłem Boga, może wskazywać drogę do Niego ludziom zagubionym

2. TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- Wyjaśnia najważniejsze wydarzenia z życia Matki Elżbiety Róży Czackiej
- Wymienia cechy osobowe oraz życiowe priorytety Matki Elżbiety
- Podaje przykładowe zagadnienia z nauczania Kościoła dotyczące prawdy

3. POJĘCIA, POSTACI

- Miłość bezwarunkowa
- Prawda
- Odwaga
- Niewidomy
- Matka niewidomych

4. WARTOŚCI

- Kształtowanie postawy szacunku dla osób niewidomych

5. PROPOZYCJA REALIZACJI

Wprowadzenie:

Metoda – audiowizualna. Katecheta wyświetla video: „Kogo prosić w problemach z oczami?” przygotowany przez Aleteia.pl <https://www.dailymotion.com/video/x7yzgt1> i pyta: Czy wiecie, kto to jest osoba niewidoma, jak ona poznaje świat? Katecheta objaśnia w jaki sposób funkcjonują niewidomi, wskazując na zmysł dotyku. Formułuje definicję niewidomego i słabowidzącego poprzez zabawę z opaską na oczach, symulatory wzroku.

Podsumowanie: Niewidomy, to człowiek, który poznaje otaczający go świat inaczej niż ludzie widzący, ale posiada tę samą godność i wartość człowieczeństwa. Niekiedy potrzebuje pomocy osoby widzącej.

Rozwinięcie tematu:

Metoda – mini wykład. Zapoznanie uczniów z życiorysem Matki Elżbiety Róży Czackiej. Przykładowy życiorys (załącznik 1). Dłuższy: <https://triuno.pl/matka-czacka-niewidoma-matka-niewidomych-błogosławiona>

Podsumowanie: Katecheta stawia kluczowe pytania do wykładu, które stanowią formę utrwalenia. Zadaje do rozwiązania rebusy (załącznik 2) potem rozsypankę, gdzie do połączenia w pary są miejscowości z opisem wydarzenia (załącznik 3 lub forma elektroniczna): <https://wordwall.net/pl/resource/16585629>

Metoda – proklamacja Słowa Bożego. Katecheta rozdaje kartki z cytatami biblijnymi i prosi, aby wyznaczeni uczniowie przeczytali je w postawie stojącej. Następnie prosi, aby uczniowie usiedli i pyta: Dlaczego Bóg nas kocha? Czym zasłużyliśmy na Jego miłość?

„Ukochałem Cię odwieczną miłością” (Jr 31,3).

„Czyż może niewiasta zapomnieć o swym niemowlęciu, ta, która kocha syna swego łona? A nawet gdyby ona zapomniała, Ja nie zapomnę o tobie” (Iz 49,15).

„Bo góry mogą się poruszyć i pagórki się zachwiać, ale miłość moja nie odstąpi od ciebie” (Iz 54,10).

„Tak bowiem Bóg umiłował świat, że Syna swego Jednorodzonego dał, aby każdy, kto wierzy, nie zginął, ale miła życie wieczne” (J 3, 16).

Posumowanie: Bóg kocha nas bez względu na nasze zasługi. Kocha nas, ponieważ jest dobry, a my jesteśmy Jego dziećmi i potrzebujemy Jego miłości. Jego miłość jest całkowicie bezinteresowna i bezwarunkowa. Wystarczy ją przyjąć, by życie nabrało głębszego sensu. Bóg przemawia do nas, okazując nam swoją miłość na różne sposoby, czasami też przez trudne wydarzenia, które mogą nas przybliżyć do Niego, uczą nas zaufania. Przykładem takiego głębokiego otwarcia się na Bożą miłość była Matka Czacka.

Metoda - audiowizualna. Katecheta wyświetla prezentację: *Róża Czacka (płyta CD)* oraz *Wspomnienia Matki Czackiej*: <https://www.facebook.com/SiostryFranciszkankizLasek/posts/1714047992115495> i prosi uczniów o wymienienie duchowych cnót Matki Czackiej.

Podsumowanie: Niewidoma Matka posiadała cechy bezwarunkowej miłości, takie jak: odwaga, nie stawianie przeszkód Bożemu działaniu, nie żądanie niczego w zamian, ofiarne dzielenie się miłością. Cechy te, były bardzo wyraźnie widoczne w życiu Matki Czackiej. To one powodowały, że ludzie, którzy mieli z nią kontakt, zaczęli patrzeć inaczej na swoje życie, np. dostrzegać swój egoizm.

Metoda – twórczego myślenia. Katecheta prosi o przeczytanie fragmentu tekstu z **KKK 2500** (załącznik 4). Uczniowie zastanawiają się nad sensem przeczytanych słów o prawdzie, podkreślają w tekście słowo prawda i próbują połączyć je z życiowymi priorytetami Matki Czackiej.

Podsumowanie: Katecheta nawiązuje do przeczytanego tekstu. Podkreśla szczególne znaczenie prawdy w życiu Matki Elżbiety.

Zakończenie:

Niewidoma Matka Czacka, wypełniona Bożym światłem, przykładem swojego życia pomagała otwierać się ludziom na Boga. Wskazywała drogę poznania prawdy o swojej słabości i grzeszności, która „łączyła się w niej z radością i blaskiem piękna duchowego”. Osoba Matki Elżbiety uczy nas otwarcia się na prawdę Bożej miłości. Dla ludzi poszukujących w sobie światła, daje odpowiedź na pytanie jak żyć. Odkrycie sensu życia otwiera ludziom oczy na sprawy duchowe.

Zadanie domowe:

Sprawdź swoją wiedzę o Matce Czackiej:

- Test: Wydarzenie z datą: <https://wordwall.net/pl/resource/16422389>
- Wspomnienia Róży Czackiej: <https://wordwall.net/pl/resource/14707784>

Notatka: Niewidoma Matka Czacka posiadała cechy bezwarunkowej miłości: (uczniowie wymieniają i zapisują)

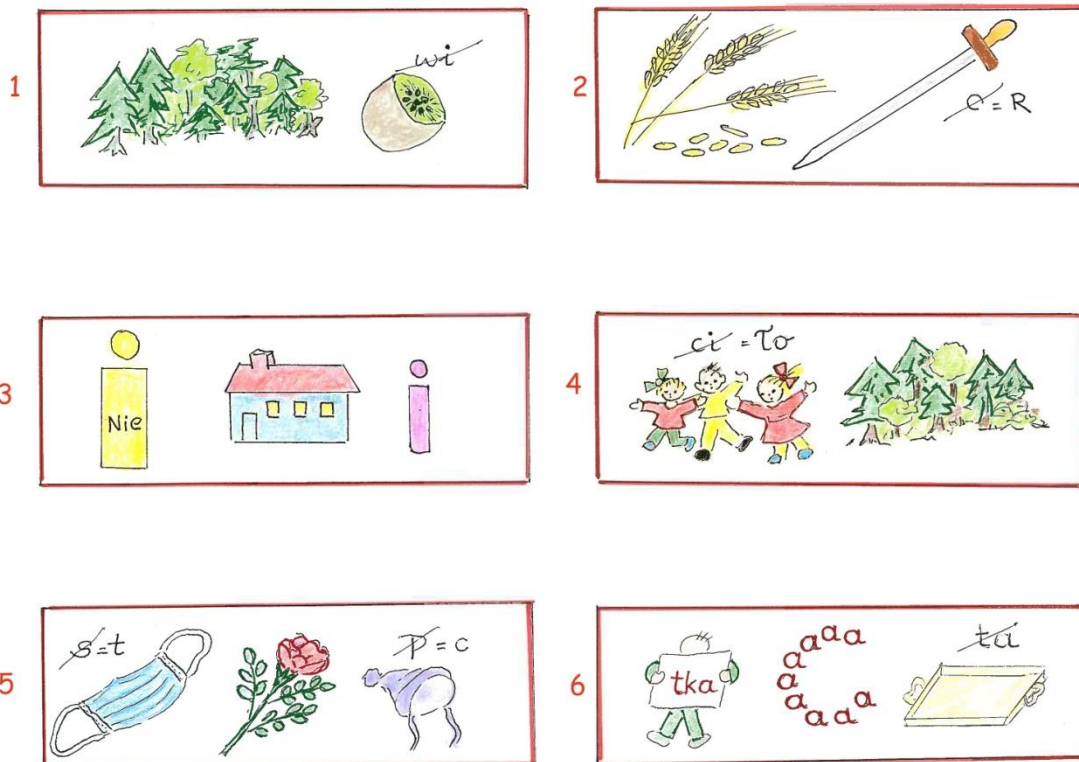
Modlitwa na koniec lekcji: Odstuchanie śpiewanej modlitwy słowami Matki: *Wszystko dla Boga* (płyta CD)

Korelacja z edukacją szkolną:

- Język polski – analiza tekstu
- Historia – I i II wojna światowa

Załącznik 1 (przykładowy życiorys)

Matka Elżbieta Róża Czacka urodziła się 22. X. 1876 roku w Białej Cerkwi na Ukrainie. Gdy Róża miała 6 lat, rodzina Czackich przeniósła się do Warszawy. W stolicy młoda hrabianka dojrzewała, zdobywała gruntowne i wszechstronne wykształcenie, wchodząc w bogate życie polskiej arystokracji. Zaczynała „bywać w towarzystwie”, a „świat zaczynał ją pociągać”. Po latach Matka Czacka mówi: „Jaki Pan Jezus dobry, kiedy najbardziej świat mi się podobał, kiedy zaczęłam do niego Ignąć, zabrał mi wzrok”. I to prawda, gdy Róża staje na progu swego dorosłego życia, na skutek upadku z konia, w wieku 22 lat, traci od dzieciństwa zagrożony wzrok. Co wtedy przeżywała? Nie trudno się domyśleć, że był to dramat młodej dziewczyny. Na pewno stawiała sobie pytania: o sens swojego życia. W uzyskaniu odpowiedzi na nie, pomógł Róży mądry warszawski okulista, od którego usłyszała słowa: „Niech Pani nie pozwoli się wozić od jednej sławy lekarskiej do drugiej. Tutaj nie ma nic do zrobienia, stan wzroku jest beznadziejny, ale niech Pani zajmie się niewidomymi, którymi w Polsce nikt się nie zajmuje”. Również dla rodziców Róży, było to wielkie przeżycie, nie mogli pogodzić się z kalectwem córki, więc szukali pomocy u najlepszych okulistów, wierząc, iż można jeszcze coś zaradzić. Słowa usłyszane od doktora Ryszarda Gepnera, choć mocne, ale ukazujące prawdę o sytuacji Róży, wyznaczyły kierunek jej nowego życia po niewidomemu. Młoda, ociemniała dziewczyna, przyjęła je jako osobiste wyzwanie, i tak, dramat, jaki ją dotknął, przemienia się w jej życiowe powołanie. Do nowego zadania Róża przygotowuje się 10 lat. Ten etap swojego życia rozpoczyna od własnej rehabilitacji, odwiedza najlepsze szkoły i zakłady dla niewidomych za granicą, głównie we Francji, gdzie uczy się wypukłego, punktowego pisma czyt. brajla - od nazwiska niewidomego Ludwika Braille'a, który je wymyślił. Róża Czacka dostosowuje go do polskiego alfabetu. Pragnie przygotować niewidomych do pełnowartościowego życia w społeczeństwie ludzi widzących, dać im odpowiednie wykształcenie i przygotowanie zawodowe, a przede wszystkim ukazać sens życia poprzez wzmocnienie wiary w Boga, która pomoże im w pogodnym niesieniu krzyża swego kalectwa. Pragnęła, aby niewidomi nie wstydzili się swego kalectwa, ale przyjmując je z ręki Boga, przemieniali je w źródło łaski i mocy dla siebie i dla innych. Od samego początku jako osoba niewidoma, Matka Elżbieta wiedziała o konieczności spojrzenia na sprawy niewidomych nie tylko w sposób przyrodzony, w oparciu o fachową wiedzę tyflogiczną, ale także poprzez zwrócenie uwagi na płaszczyznę nadprzyrodzoną. Przekonała się również, że osiągnięcie tego celu stanie się możliwe poprzez powołanie ludzi o szczególnej ofiarności, rozumiała, że rolę tę mogą spełniać osoby całkowicie oddane Bogu – siostry zakonne. Wówczas to zrodziła się myśl o powołaniu specjalnego Zgromadzenia. W pierwszym etapie działalności na rzecz niewidomych Róża Czacka powołała do życia w 1910 r. Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi, które do dziś prowadzi Zakłady dla Niewidomych, szkoły i warsztaty szkolące, a w 1918 r. za zgodą władz kościelnych złożyła w Żytomierzu swoje śluby zakonne i włożyła franciszkański habit powołując do życia nowe Zgromadzenie. Tak powstało Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Służebnic Krzyża, które ma na celu służbę niewidomym na ciele oraz niewidomym na duszy, czyli ludziom dalekim od Boga na skutek niewiary, czy grzechu. Zmarła w opinii świętości 15 maja 1961 roku w Laskach.

Odpowiedzi:

1. Laski. 2. Żytomierz. 3. Niewidomi. 4. Dzieło Lasek. 5. Matka Róża Czacka. 6. Matka Czacka

Załącznik 4 (KKK 2500)

Spełnienie dobra łączy się z przyjemnością duchową i pięknem moralnym. Podobnie prawda łączy się z radością i blaskiem piękna duchowego. Prawda jest piękna sama z siebie. Prawda słowa, czyli racjonalne wyrażenie poznania rzeczywistości stworzonej i nie stworzonej, jest konieczna w życiu człowieka obdarzonego rozumem. Prawda może jednak znaleźć inne, uzupełniające formy ekspresji ludzkiej, zwłaszcza gdy chodzi o wywołanie tego, co w niej niewyraźne, jak głębia ludzkiego serca, uniesienia duszy, tajemnica Boga.

Załącznik 3 (rozsypanka):

Odpowiedzi: Żytomierz - Śluby zakonne, Francja - Przygotowanie do pracy z niewidomymi, Biała Cerkiew – Narodziny Róży, Laski - Śmierć Matki Czackiej, Warszawa, Dzielna 36 - Powstanie I domu dla niewidomych, Warszawa, Żłota 36 - Powstanie II domu dla niewidomych, Żytomierz 1915-1918 - Trzyletnie rekolekcje, Warszawa, Polna 40 - Choroba Matki Czackiej

Żytomierz

Biała Cerkiew

Francja

Warszawa, Dzielna 36

Narodziny Róży

Warszawa, Złota 36

Warszawa, Polna 40

Żytomierz 1915-1918

Trzyletnie rekolekcje

Śluby zakonne

Choroba Matki Czackiej

Powstanie I domu dla niewidomych

Powstanie II domu dla niewidomych

Śmierć Matki Czackiej

Laski

Przygotowanie do pracy z niewidomymi